

βίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, καθὼς καὶ τοῦ σχεδίου αὐτοῦ» καὶ ὅπως διατάξη «νά μᾶς ἐπιστραφῶσι ταῦτα διὰ νά ἐνεργήσωμεν τά περαιτέρω»⁴⁷.

Εἰς τό ἔγγραφον τοῦτο τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης εἶναι συνημμένον καὶ τό εἰς τήν ἐλληνικήν κείμενον τῆς κατά τήν 23ην Φεβρουαρίου/7ην Μαρτίου 1835 ἀπευθυνθείσης πρὸς αὐτόν, μνημονευθείσης δέ ἤδη ἐγκριτικῆς Διαταγῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας. Τό κείμενον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ὅθων
ἐλέω Θεοῦ
Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος

Ἀποστέλλεται εἰς τήν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείαν τό σχέδιον τοῦ κατά τήν ἀπό 19 Φεβρουαρίου/3 Μαρτίου τρ. ἔτους ἀναφορὰν μεταρρυθμισθέντος Νόμου, καὶ ἤδη ἐγκρινομένου παρ' Ἡμῶν, περί τοῦ κύρους τῆς Ἐξαβίβλου τοῦ Ἀρμενοπούλου, διὰ νά τόν δημοσιεύσῃ καὶ ἐκτελέσῃ, ἀφοῦ προηγουμένως προσυπογραφῇ παρ' ὅλων τῶν Γραμματέων⁴⁸.

Κατά ταῦτα ὁ περί τοῦ προσωρινῆς ἐκδόσεως ἀστικοῦ δικαίου νόμος ἐνεκρίθη μὲν κατά τήν 23ην Φεβρουαρίου/7ην Μαρτίου, προσυπεγράφη ὁμῶς ὑπὸ τῶν ὑπουργῶν τό ἐναρτέον κατὰ τήν 26ην Φεβρουαρίου/10ην Μαρτίου, καδ' ἦν παρελήφθη ὑπὸ τῆς ἐπιμετελείας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τό πρὸς τὸν προεδρεύοντα αὐτοῦ ἔγγραφον τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης (καὶ ὄχι κατὰ τήν 21ην Φεβρουαρίου/5ην Μαρτίου 1835).

Τό κατὰ τήν 23ην Φεβρουαρίου/7ην Μαρτίου 1835 ἐκδοθέν ὑπ' ἀριθμ. 22357 νομοδέτημα ἐδημοσιεύθη κατὰ τήν 7ην/19ην Μαρτίου 1835 εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τρίτον κατὰ σειράν τῶν δημοσιευομένων εἰς τό συγκεκριμένον φύλλον αὐτῆς νομοδετημάτων, ὡς ἀκολουθῶς:

VERORDNUNG
Das Gesezbuch des Armenopulos betr.

Otto
von Gottes Gnaden
Koenig von Griechenland

Auf den Antrag Unseres Staatssekretariats der Justiz und nach

47. Ἀναφορά τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης πρὸς τόν διευθύνοντα τὰς συνεδριάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Γραμματέα τῶν Ἑσωτερικῶν, ὑπ' ἀριθμ. 1062 τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1835, μετὰ συνημμένου κειμένου τῆς ἐγκριτικῆς Διαταγῆς, Γ.Α.Κ., Ὅθων. Ἀρχεῖον, Ὑπ. Συμβούλιον, Φ. II. Τό ἔγγραφον τοῦτο παρελήφθη ὑπὸ τῆς Γραμματείας τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου αὐθημερόν (ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 58), ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐπ' αὐτοῦ σημειώσεως.

48. Αὐτόθι.

Vernehmung Unseres Ministerrathes haben Wir beschlossen und verordnen, wie folgt:

I

Die bürgerlichen Geseze der byzantinischen Kaiser, welche in der Hexabiblos des Armenopulos enthalten sind, sollen gelten, bis das bürgerliche Gesezbuch, dessen Abfassung Wir bereits angeordnet haben, publicirt wird.

Jedoch haben Gewohnheitsrechte, welche langjähriger und ununterbrochener Gebrauch oder richterliche Entschliessungen geheiligt haben, da wo sie vorkommen, den Vorzug.

II

Unser Staatssekretär der Justiz ist mit der Bekanntmachung und dem Vollzuge des vorliegenden Gesezes, welches durch das allgemeine Regierungsblatt zu verkünden ist, beauftragt.

Athen, den 23. Februar (7. März) 1835.

Im Namen des Königs

Die Regenschalt

Graf von Armansperg Prati, v. Kolch, v. Heideck

Die Staatssekretäre

J. Kolletis, G. Prades, N.G. Theodoridis, J. Rizo, v. Lesuire⁴⁹

49. Έφημερίς της Κυβερνήσεως, φ. 7 (7/19 Μαρτίου 1835), σελ. 52. Κατηργήθη από της 23ης Φεβρουαρίου 1946 βάσει του άρθρου 5 του Αναγκ. Νόμου υπ' αριθμ. 2783 της 30ης Ιανουαρίου 1941, Εισαγωγικός Νόμος του Αστικού Κώδικος, εν συσχετίσει προς τό Νομ. Διάταγμα της 7ης Μαΐου 1946, Περί αποκαταστάσεως του Αστικού Κώδικος καί του Εισαγωγικού αυτού Νόμου (Έφημερίς της Κυβερνήσεως, τευχ. Α', φ. 151 (10 Μαΐου 1946), σελ. 759-761, ένθα καί ή Αιτιολογική Έκθεσις). Άς σημειωθή παρεμπιπτόντως ότι ό Αστικός Κώδιξ του 1940 ίσχυσεν από του δέρους του 1941 εις τό έξωτερικόν, ως εις τά Μικτά Δικαστήρια της Αιγύπτου. Τό ελληνικόν κείμενον του Νομ. Διατάγματος της 23ης Φεβρουαρίου/7ης Μαρτίου 1835 δέν αποδίδει κατ' απόλυτον ακρίβειαν τό γερμανικόν πρωτότυπον, έδημοσιεύθη όμως ως προετάθη υπό της Νομοθετικής Έπιτροπής καί ένεκρίθη υπό του Συμβουλίου της Αντιβασιλείας. «Πιστήν καί όρδήν» μετάφρασιν έκ του γερμανικού βλ. έν Χρ. Π. Πράτσικα, Προϊστορία του Έλληνικού Αστικού Κώδικος (1821-1941), Έν Αθήναις 1943, σελ. 81-82. Κατά τόν Χρ. Π. Πράτσικαν ή σύνταξις του γερμανικού κειμένου του νόμου συνετελέσθη υπό του Κ. Δ. Σχινά καί δή καί έσφαλμένως έν σχέσει προς τό αντίστοιχον ελληνικόν. Πρός τήν έποψιν του Χ. Π. Πράτσικα, καθ' ήν ή όρδή έννοια του νόμου ως προς τά έδιμα περιελάμβανε καί τά μετά τό 1835 αναπτυσσόμενα, δέν συμφωνούμεν, διότι καί ως μεταβατικός ακόμη ό νόμος εκείνος έπεδίωκεν ένότητα δικαίου ως στοιχείον της γενικωτέρας έθνικής ένότητος, σκοπόν καί έλατήριον άλλωστε πάσης κωδικοποιητικής έργασίας. Σημειωτέον ότι μεταξύ της 25ης Ιανουαρίου/6ης Φεβρουαρίου 1835, ήμέρας ένάρξεως λειτουργίας των Δικαστηρίων, καί της 7ης/19ης Μαρτίου 1835, καθ' ήν έδη-

καί κατά τήν ἐπίσημον μετάφρασιν αὐτοῦ εἰς τήν ἐλληνικήν, κατά τό σύνολον τοῦ κειμένου τοῦ νομοθετήματος (περιεχόμενον καί ὑπογραφαί), προτασσομένην ὅμως εἰς τό αὐτό φύλλον διά λόγους πολιτικούς:

ΔΙΑΤΑΓΜΑ
Περί Πολιτικοῦ Νόμου
Ὅθων
ἐλέω Θεοῦ
Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος

Ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς Ἡμετέρας ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείας, ἀκούσαντες τήν γνώμην τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καί διατάττομεν τά ἑφεξῆς:

Ἄρθρ. 1

Οἱ Πολιτικοὶ Νόμοι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, οἱ περιεχόμενοι εἰς τήν Ἐξάβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου, θέλουν ἰσχύει μεχρισοῦ δημοσιευθῇ ὁ Πολιτικός Κώδῃξ, τοῦ ὁποίου τήν σύνταξιν διατάξαμεν.

Τά ἔθιμα ὅμως, ὅσα πολυχρόνιος καὶ ἀδιακοπος συνήθεια ἢ ἀποφάσεις δικαστικάς καδιέρωσαν, ὑπερῆσαν ὅταν ἐπεκράτησαν.

Ἡμετέρος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείας διατάττεται τὴν δημοσίευσιν καί ἐκτέλεσιν τοῦ Νόμου τούτου, ὅσας θέλει γνωστοποιηθῇ καί διά τῆς Ἐφημερ. <ίδος> τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις, τήν 23 Φεβρουαρ. (12 Μαρτ.) 1835

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως
Ἡ Ἀντιβασιλεία

Ὁ Κόμης Ἀρμανσπεργ Πρόεδρος, Κόβελ, Ἐιδεκ

Οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας
Ἰ. Κωλέττης, Ν. Γ. Θεοχάρης, Λεσουῖρος,
Ἰ. Ρίζος, Γ. Πραιῖδης

μοσιεύθη εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τό περί τοῦ ἐφαρμοστέου ἀστικοῦ δικαίου Νομοθ. Διάταγμα, τό ὁποῖον εἶχεν ἤδη γνωστοποιηθῇ διά μονοφύλλων (βλ. Ἱστορική καί Ἐθνολογική Ἑταιρεία τῆς Ἑλλάδος, Ἱστορ. Ἀρχεῖον, Μονόφυλλα Ὅθωνικά), ἐδημοσιεύθησαν καί ἕτερα διατάγματα ὀργανωτικῆς φύσεως τῶν νέων δικαστηρίων. Ἡ πρώτη πολιτική ἀπόφασις τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδημοσιεύθη μόλις κατά τήν 18ην/30ήν Ἀπριλίου 1835. Δι' εἰδικῆς ἐγκυκλίου τῆς Γραμματείας τῆς Δικαιοσύνης (ὑπ' ἀριθμ. 1062/1156 τῆς 28ης Φεβρουαρίου/12ης Μαρτίου 1835) τό Νομοθ. Διάταγμα ἐκοινοποιήθη πρὸς ἐκτέλεσιν εἰς τοὺς νομάρχας, τοὺς εἰσαγγελεῖς Ἐφετῶν καί τοὺς εἰρηνοδίκας τοῦ κράτους. βλ. Γ.Α.Κ., Ἀταξινόμητα, Πρωτόκολλον τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας, Ἔτος 1835, ἀπὸ ἀριθμ. 1 ἕως 2403, Ἐγγραφή ὑπ' ἀριθμ. 1062.

Ὁ προσδιορισμός τοῦ προσωρινῶς ἐφαρμοστέου Ἀστικοῦ Δικαίου συνετελέσθη κατὰ τρόπον οὐσιαστικῶς βεβιασμένον καί μέ τήν πρόδесιν βραχείας ἰσχύος τοῦ μεταβατικοῦ, ὡς προεβλέπετο, Νομοθετικοῦ Διατάγματος. Αἱ ρυθμίσεις ἀπέβλεπον εἰς περιορισμένον χρόνον ἰσχύος, καθὼς ἀνεμένετο ὅτι ταχέως δά ὠλοκληροῦτο καί δά ἐξεδίδετο νέος Ἀστικός Νόμος στηριζόμενος εἰς τόν Γαλλικόν Ἀστικόν Κώδικα, μετά τῶν ἀναγκαίων προσαρμογῶν εἰς τά παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα, κυρίως ὡς πρὸς τό οἰκογενειακόν καί κληρονομικόν δίκαιον. Οὐδεὶς ἠδύνατο ποτέ νά φαντασθῇ ὅτι αἱ ρυθμίσεις τοῦ 1835 δά κατηργοῦντο τελικῶς μόλις κατὰ τό 1941/1946.

Ἀμέσως μετά τόν καθορισμόν τοῦ προσωρινῶς ἐφαρμοστέου Ἀστικοῦ Δικαίου, δηλαδή ὄχι τῆς *Ἐξαβίβλου* ὡς Κώδικος Νόμων, ὡς ἀρχικῶς προετίνετο, ἀλλά τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων πολιτικῶν νόμων τῶν «*Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων*», κατὰ συνέχειαν πάντοτε τῆς διατετυπωμένης ἀπό τοῦ 1822 ἐθνικῆς πολιτικῆς βουλήσεως, ἐξεδόθη, μετ' ἐγκριδεῖσαν ὑπό τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀντιβασιλείας εἰσήγησιν τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης Γ. Πραΐδου, τό πρωτότυπον κείμενον τῆς *Ἐξαβίβλου* κατὰ τήν ὑπό τοῦ W. O. Reitz γενομένην τῷ 1780 ἐν Χαλκίδι ἐκδόσιν.⁶⁰

60. Τήν ἐπί τοῦ θέματος Ἀναφοράν τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης πρὸς τό Συμβούλιον τῆς Ἀντιβασιλείας, ὑπ' ἀριθμ. 1206 ἐν 4η/16ης Μαρτίου 1835, ὡς καί τήν ἐπισημειωματικῶς παρασχεθεῖσαν Βασ. Ἐγκρισιν ταύτης, ὑπ' ἀριθμ. 22825 τῆς 8ης/20ης Μαρτίου 1835, βλ. ἐν Γ.Α.Κ., Ὁδων. Ἀρχεῖον, Ὑπ. Δικαιοσύνης, Φ. 4. Περὶ τῆς συμπληρωματικῶς καταβληθείσης εἰς τόν ἀναλαβόντα τήν ἐκτύπωσιν ἐκδότην Ἀνδρέαν Κορομηλᾶν ἀμοιβῆς βλ. τήν σχετικὴν Ἀναφοράν τοῦ Γραμματέως τῆς Δικαιοσύνης πρὸς τόν Βασιλέα, ὑπ' ἀριθμ. 15930 τῆς 29ης Μαρτίου/10ης Ἀπριλίου 1837 καί τήν παρασχεθεῖσαν Βασ. Ἐγκρισιν ταύτης, ὑπὸ χρονολογίαν 14/26 Ἀπριλίου 1837, ἐν Γ.Α.Κ., Ὁδων. Ἀρχεῖον, Ὑπ. Συμβούλιον, Φ. 38. Περὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀνατυπώσεως τοῦ πρωτοτύπου κειμένου τῆς *Ἐξαβίβλου* τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὑπὸ τόν τίτλον: *Πρόχειρον Νόμων, τό λεγόμενον Ἐξάβιβλος, συναδροισδέν πάντοθεν κατ' ἐκλογὴν καί κατ' ἐπιτομήν οὕτω συντεδέν παρά τοῦ πανσεβάστου νομοφύλακος καί κριτοῦ Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνου τοῦ Ἀρμενοπούλου*, ἐκ τῆς Τυπογραφίας Ἀνδρέου Κορομηλᾶ, κατὰ τήν ὁδόν Ἑρμοῦ ἀριθ. 209, 1835, 8^ο, Ἐν Ἀθήναις 1835, συντελεσθεῖσής φροντίδι τῶν Κ. Προβελεγγίου καί Δ. Ραζῆ, βλ. ἐν Ἰ. Τ. Βισβίτζη, «Ἡ Ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου καί ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἐκδόσις τῆς τῷ 1835», *Ἐπιστημ. Ἐπετηρίς Σχολῆς Νομικῶν καί Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν*, τόμ. ΣΤ': *Τόμος Κωνσταντίνου Ἀρμενοπούλου ἐπὶ τῇ ἑξακοσιετηρίδι τῆς Ἐξαβίβλου αὐτοῦ, 1345-1945*, Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1952, σελ. 163-172 (τό Τυπογραφεῖον τοῦ Ἀνδρέου Κορομηλᾶ κατελάμβανε τό βόρειον τμήμα τοῦ οἰκοδομ. τετραγώνου Πλ. Συντάγματος, Ἑρμοῦ, Νίκης, Μητροπόλεως, ἔνθα σήμερον τό Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καί Οἰκονομίας. Τό οἶκημα ἐσφῆζετο μέχρι πρό ἐτῶν). Περὶ τοῦ Κ. Ἀρμενοπούλου καί τοῦ ἔργου του βλ. Ν. Ἰ. Πανταζοπούλου, «Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος. Νομοφύλαξ καί Κριτής Θεσσαλονίκης», *Ἐνθ' ἀνωτ.*, σελ. 477-528, Κ. Δ. Τριανταφυλλοπούλου, *Ἡ Ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου καί ἡ νομικὴ σκέψις ἐν Θεσσαλονίκῃ κατὰ τόν δέκατον τέταρτον αἰῶνα*, Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1960. Βλ. ἐπίσης

ἐν Πιάδα συγκεντρωθέντες ἐν Ἐθνικῇ Συνελεύσει πληρεξούσιοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὑπέγραφον τό *Προσωρινόν Πολίτευμα* τῆς Ἑλλάδος, ἐδεώρουν καί ἐπεδύμουν προφανῶς ὅπως τά ἄρθρα τούτου τεθοῦν ἀμέσως εἰς πλήρη ἰσχύν. Ὑπ' αὐτήν τήν ἔννοιαν ἐδόθη καί ἡ πρὸς τό Ἐκτελεστικόν Σῶμα ἐντολή ὅπως «διορίσῃ ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα καί σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νά ᾖ ἐγνωσμένη, διὰ νά συνδέσωσι κώδικας νόμων πολιτικῶν, ἐγκληματικῶν καί ἐμπορικῶν» (ἄρθρ. 7γ'). Οἱ ἐν λόγῳ κώδικες ἔδει νά ψηφισθοῦν ὑπὸ τοῦ Βουλευτικοῦ Σώματος καί νά ἐπικυρωθοῦν ὑπὸ τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Σώματος ὥστε νά ἐφαρμοσθοῦν εἰς τό νεαρόν ἐνιαῖον καί ἀνεξάρτητον κράτος. Καί διὰ νά μὴ ὑπάρξῃ ἀρνησιδικία εἰς τό μεσολαβοῦν διάστημα, ὠρίσθη ὅτι «Ἄχρι τῆς κοινοποιήσεως τῶν εἰρημένων Κωδίκων, αἱ πολιτικαὶ καί ἐγκληματικαὶ διαδικασίαι βάσιν ἔχουσι τοὺς νόμους τῶν ἀειμνήστων Χριστιανῶν ἡμῶν Αὐτοκρατόρων καί τοὺς παρά τοῦ Βουλευτικοῦ καί Ἐκτελεστικοῦ Σώματος ἐκδιδομένους νόμους» (ἄρθρ. 7η'). Ἐπομένως ἐνεκαινιάσθη προσωρινόν μεταβατικόν καθεστὼς διὰ τὴν Μεγάλην Νομοδεσίαν μέ δισκελῇ διαδικασίαν κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ: ἀφ' ἐνός μὲν ἐπιδίωξιν συντάξεως νέων καί πεινυρόνων νομικῶν κωδίκων, ἀφ' ἑτέρου δέ ἐφαρμογὴν προσωρινῶς τῶν δικαίου τῶν «ἀειμνήστων Χριστιανῶν ἡμῶν Αὐτοκρατόρων».

Αἱ οὖν πολεμικαὶ συγκρούσεις καὶ αἱ πολιτικαὶ ἐκφυλίσαι συγκρούσεις κατέστησαν ἀνέφικτον τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πρώτης ἐντολῆς, ὡς ἤδη κατεδείχθη, τελικῶς δέ κατὰ τὸ 1827, ὅταν συνετάγη καί ἐκυρώθη τό *Πολιτικόν Σύνταγμα* τῆς Ἑλλάδος, τὸ μακρὸν τῆς Γ' ἐν Ἑρμιόνη καί Τροιζῆνι Ἐθνικῆς Συνελεύσεως διηυκρίνησαν ὅτι ἡ βούλησις τοῦ Ἔθνους ὡς πρὸς τὴν Μεγάλην Νομοδεσίαν ἦτο ἡ ἑξῆς: «Ἡ Βουλὴ χρεωστεῖ νά φροντίσῃ διὰ νά συνταχθῶσι κώδικες πολιτικός, ἐγκληματικός καί στρατιωτικός (: Στρατιωτικός Ποινικός Κώδιξ), ἔχοντες ἰδιαιτέρως βάσιν τὴν γαλλικὴν νομοδεσίαν» (ἄρθρ. 99). Παραλλήλως παρετάθη ἡ προσωρινὴ ἰσχὺς τῶν «*Βυζαντινῶν Νόμων*» (ἄρθρ. 142), δηλ. τῶν Νόμων τῶν «ἀειμνήστων Χριστιανῶν ἡμῶν Αὐτοκρατόρων».

Αἱ κατὰ ταῦτα ρυθμίσεις τοῦ *Πολιτικοῦ Συντάγματος* τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1827 προσδιώρισαν τὰς γενικὰς κατευθύνσεις ὡς πρὸς τοὺς ἄξονας ἀπονομῆς τοῦ Δικαίου εἰς τὸν τομέα τῆς Πολιτικῆς Δικαιοσύνης καί τῆς κωδικοποιητικῆς ἐργασίας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Οὐσιώδης ὁμως ἀλλοίωσις ὡς πρὸς τοὺς ἐφαρμοστέους κανόνας δικαίου ἐπῆλθε διὰ τοῦ Νομοθ. Διατάγματος τῆς 23ης Φεβρουαρίου/7ης Μαρτίου 1835 περί *Πολιτικοῦ Νόμου*, διὰ τοῦ ὁποίου εἰσήχθησαν διὰ πρώτην φοράν ἐπισήμως εἰς τό νομικόν καθεστὼς τοῦ Νεοελληνικοῦ Κράτους καί τὰ ἔδιμα ὡς πηγὴ τοῦ ἐφαρμοστέου δικαίου, ἐνῶ περιωρίσθη ἡ περαιτέρω ἰσχὺς τῶν *Βυζαντινῶν Νόμων*

